

ETIKPOLICY

Reviderad 2009-08-24

Målsättning

Värderingar avgör hur vi förhåller oss till varandra. De är grunden för vårt välbefinnande, hur vi kommunicerar med omvärlden och det konstnärliga resultatet. Vi formulerar därför en gemensam värdegrund som skall genomsyra hela teatern.

Ett ytterligare skäl är att allmänheten och publiken ställer stora och berättigade krav på oss. Det förväntas idag att verksamheten bedrivs utifrån en god etik samt att Dramatens medarbetare och chefer uppträder på ett sätt som är moraliskt försvarbart.

En gemensam värdegrund innebär inte att alla medarbetare måste ha samma uppfattning om allting och att det inte finns utrymme för personliga åsikter. Tvärtom förutsätter det konstnärliga uppdraget att idéer hela tiden bryts mot varandra.

Avsikten med denna policy är att alla som är verksamma inom Dramaten skall känna till vår värdegrund och de grundläggande etiska riktlinjerna för hur vi skall förhålla oss till varandra, publiken och omvärlden. Dokumentet kan användas som en kompass – en vägledning – för alla medarbetare. I handlingsplanen säkerställs att vi arbetar aktivt och systematiskt med etikfrågorna. Där beskrivs också hur vi går tillväga när de etiska riktlinjerna överträds.

Definitioner

Det finns ingen entydig eller allmängiltig definition av begreppen etik (av grekiskans *ethikos*) och moral (av latinets *moralis*). Språkligt har de ungefär samma betydelse – ”sedvänja” eller ”bruk” är vanligt förekommande översättningar. Ibland används begreppen synonymt men ofta menar man att moral ger uttryck för praktik och etik för teori.

Här använder vi ordet *moral* när vi avser uppfattningen om vad som är rätt och orätt i ett enskilt handlande. Moral visar sig i praktiska handlingar som styrs av värderingar. Med *etik* menar vi en systematiskt uppbyggd *värdegrund* som kan omsättas i *etiska riktlinjer*.

Utgångspunkter

En etikgrupp, sammansatt av personer med olika yrken och bakgrund, har kartlagt var vi befinner oss idag, hur kulturen inom Dramaten uppfattas av medarbetarna och vilka etiska frågeställningar som är mest angelägna att ta tag i. Under hösten 2006 har dessutom alla yrkesgrupper på Dramaten bjudits in till samtal om vilken etik och värdegrund som bör styra vårt arbete. Resultatet har varit ett viktigt ingångsvärde vid framtagandet av denna policy.

Kartläggningen av Dramatens organisationskultur visar bland annat på medarbetarnas stora omsorg om det konstnärliga resultatet. Detta är i grunden positivt men det förekommer också att lojaliteten med de konstnärliga målen leder fel. Det innebär i vissa fall att konflikter, kränkningar och förseelser ignoreras eller sopas under mattan. Flera avdelningar har påpekat att kunskapen om - och respekten för - varandras olika yrkesroller skulle kunna förbättras.

Inom flera områden med etiska dimensioner har Dramaten tydliga regler. Det gäller till exempel missbruk, diskriminering och trakasserier samt mutor och bestickning. Under arbetets gång har det framkommit att reglerna inte alltid efterlevs och att medarbetare ibland saknar kunskap om vart man skall vända sig när det uppstår problem. Dessa brister måste också åtgärdas.

Dramatens värdegrund

Förutsättningar

Dramaten är ett av staten, och därmed svenska folket, helägt aktiebolag. Dramatens uppdrag är att som nationalscen vara ett föredöme för andra institutioner vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet. Dramaten är också ett företag som företräder ett vitalt samhällsintresse. Det innebär för oss att vi ska äga förmåga att agera på ett etiskt ansvarsfullt sätt.

Teater är en kollektiv konstform. Ingen enskild prestation, hur storartad den än är, är möjlig utan en stark kollektiv insats på och bakom scenen. Detta förhållande skapar

en självklar utgångspunkt för en etik för Dramaten. Medvetenhet om, att varje enskild insats är beroende av och måste samspela med många andras bidrag, blir en naturlig utgångspunkt för ett etiskt förhållningssätt.

Teater är också ögonblickets konst. Det är först med publiken som teatern som konstverk blir till. Publiken bjuds in att se och uppleva teater där intet mänskligt ska vara oss främmande. Allt ska kunna gestaltas på en scen men förutsättningarna för mötet ska vila på en god etisk grund.

Styrande princip

- *Konstnärlig frihet*

Samtidigt som uppdraget ställer höga krav, ingår det att Dramaten ska bedriva sin verksamhet med stor frihet. Frihet från regeringens tillfälliga politiska prioriteringar, eventuella sponserers önskemål, åsikter i media etc. Denna frihet att tolka uppdraget efter renodlat konstnärliga utgångspunkter och krav innebär dock inte frihet från etiskt ansvar.

Styrande värderingar

Vi ska i vår verksamhet och möte med publiken handla med följande värderingar som grund:

- *Respekt*

Ingen kan ensam skapa en teaterföreställning. Därför är respekt för andra en grundförutsättning för vårt arbete.

- *Tillit*

Teatern undersöker människan och människans villkor – ytterst med var och ens person som insats. Arbetets utmaningar och konflikter fordrar att alla kan känna tillit för varandra.

- *Öppenhet*

Varje ny uppsättning är en resa mot det okända. Detta kräver öppenhet för andras erfarenheter samt beredskap och lust att bejaka mångfalden hos människan.

- *Professionalist*

Dramatens uppdrag är att vara ett föredöme. Det ställer ett otvetydigt krav på att alla delar av verksamheten skall bedrivas med största möjliga professionalism.

- *Jämlikhet*

Dramaten är en del av ett demokratiskt samhälle. Allas lika värde blir därmed fundamental för hur verksamheten ska bedrivas och för mötet med publiken.

Etiska riktlinjer

Dramatens medarbetare skall

- känna till och handla i enlighet med denna etikpolicy.
- främja fritt skapande i det konstnärliga arbetet.
- behandla andra medarbetare och publik med respekt.

- följa gällande lagar, förordningar och avtal samt interna policies och föreskrifter.
- inte ta emot, efterfråga eller erbjuda gåvor eller andra förmåner som kan vara otillbörliga (*anm*).
- utforma redovisningar och beslutsunderlag med noggrannhet och på ett sådant sätt att de ger en sann och rättvisande bild av verkliga förhållanden.
- i övrigt uppträda på ett sätt som inte skadar Dramaten.

Anm

Vid tveksamhet om huruvida gåvor eller andra förmåner kan vara otillbörliga, skall alltid närmaste chef tillfrågas.

Chefer och arbetsledare skall därutöver

- uppträda som föredömen för andra medarbetare.
- säkerställa att verksamheten inom det egna ansvarsområdet bedrivs på ett sätt som överensstämmer med Dramatens värdegrund.
- vidta nödvändiga åtgärder vid överträdelser mot de etiska riktlinjerna.

Upprepade eller allvarliga överträdelser kan ytterst leda till arbetsrättsliga åtgärder.

Handlingsplan

Förebyggande åtgärder i den löpande verksamheten

<i>Åtgärd</i>	<i>Tidpunkt</i>	<i>Ansvarig</i>
Utvärdering av etikpolicyn.	årligen	vice VD
Genomgång av etikpolicyn i varje produktion	rammöte	produktionschef
Genomgång av etikpolicyn med nyanställda.	kollationering	producent
Information om etikpolicyn till varje nyanställd medarbetare.	första anställnings- månaden	avdelningschef
Utvärdera genomförda produktioner ur ett etikperspektiv.	under vårens ensemledag	teaterchef

Anvisningar om de etiska riktlinjerna inte efterlevs

1. Mindre allvarliga överträdelser löses i direkt dialog med den eller de medarbetare som är berörda.
2. Allvarliga överträdelser och händelser som inte kan lösas i direkt dialog rapporteras till närmaste chef (sektionsansvarig, avdelningschef eller producent).
3. Händelser som gäller chefens uppträdande rapporteras till närmast högre chef.

4. Om alternativ 1-3 inte är lämpliga eller respons uteblir, kan allvarliga överträdelser rapporteras till vilken som helst av cheferna i Dramatens ledning. Ytterst kan kontakt tas med styrelsens ordförande.

Personalavdelningen, företagshälsovården och skyddsombudet kan ge stöd till den som söker svar på etiska frågor eller har fått kännedom om att de etiska riktlinjerna har överträtts.

Stockholm 2009-08-24

Marie-Louise Ekman